

saaledes tror man heller ikke, at der fra et praktisk Synspunkt kan ansøres Noget derimod. Det er vel blevet sagt, at Forbud af denne Art aldrig kunne overholdes, og at Kvaksalveriet ikke ad den Vej kan fortrænges, men at det meget snarere fremmes, fordi den forfulgte Kvaksalver omgives med en Martyrkrone, som netop hæver ham i egen og Andres Indbildning. Men affet fra, at Straffene for Kvaksalveri dog ikke ere værre, end at man ikke fornøstigtvis ved dem kan tale om Martyrkroner, maa hertil bemærkes, at Umuligheden af ved Straf ganske at udrydde en eller anden Misbrug eller Vorden ikke kan ansøres som Grund til at opgive Forsøget herpaa, Noget, som man derfor heller ikke gjør i andre Retninger. Der gives mangfoldige Exempler paa Politiforbud imod Handlinger, der ikke i og for sig indeholde noget moralsk Ondt eller Slet, men efter Lovgivningens Anskuelser ere skadelige, om hvilke det gjælder, at de ere ligesaa vanskelige at overholde og ligesaa lidt ere istand til aldeles at overvinde Tilbøieligheden til at overtæde Loven. At Forbudene slet Intet udrette, saaledes at det er ligegyldigt, om de existere eller ikke, lader sig ikke paasta. Der er ingen Tvivl om, at Mange lade sig afholde fra en videregaaende Virkfomhed i den forbudne Retning ikke blot af Frygt for de fastsatte Straffe, men fordi Handlingen overhovedet er forbudt. En anden Række af Betragtninger imod Kvaksalverforbudene hentes fra Lægevidenskabens Ufuldkommenheder. Da det undertiden viser sig, at Kvaksalvere helbrede Fjolt, som Lægerne ikke kunne helbrede, og da Lægerne ere indbyrdes uenige om Sygdommes Væsen og Behandlingsmaade og til en Tid anse Kure af en Art, til en anden Tid ganske forskellige Kure for hensigtsmæssige, slutter man heraf, at der ikke er Grund til at sætte Lid til Lægekunsten, og at Kvaksalveriet i Grunden er ligesaa berettiget. Men denne Betragtningmaade er vistnok forkert. Enhver Tid maa bygge paa sit videnskabelige Standpunkt og saa vidt muligt handle efter de af de Sagkyndige anerkjendte Grundsætninger, uagtet Intet er viskere, end at efterfølgende Læder i mange Henseender ville komme til andre Resultater. Og om det end ikke kan negtes, at undertiden en Lægmand kan se rigtigt, hvor Lægen ser feil, maa dette dog betragtes som Undtagelsen og ikke som Reglen, og derfor kan den almindelige Ordning ikke bygges herpaa. At Usagkyndiges Behandling af alle Sygdomme i Sjalg, navnlig de indvortes Sygdomme, som ofte ere saa vanskelige at kende og adskille fra hverandre, som Regel maa medføre Skade baade derved, at det Rette forsømmes, og derved, at det Urette gjøres, maa Udvalget anse for utvivlsomt.

Vender man sig efter disse almindelige Betragtninger til det foreliggende Lovforslag, tror Udvalget for det Første at maatte fravaade den Række af Bestemmelser, der indeholdes i §§ 3—9, og

som i det Væsentlige gaar ud paa at aabne enhver fuldmyndig og uberygget fast bosat Person en lovbestemt Afgang til under en vis Kontrol at udøve Lægevirkfomhed. Det vil bemærkes, at de nævnte Paragrafer ikke blot aabne Afgang til at faae Ovrighedsstillabelse til at helbrede enkelte bestemte Sygdomme eller Under eller lokale Sygdomme eller Under i Legemets udevendige Dele, men til at udøve en almindelig Lægepraxis, strækkende sig ogsaa til indvendige Sygdommes Behandling og overhovedet til alle Sygdomstilfælde med Undtagelse af dem, der omhandles i § 5. Netop en saadan almindelig Lægevirkfomhed bør efter Udvalgets Mening ikke tillades andre end ordentlige Læger, da der som Regel kan og vil blive foraarsaget Skade, naar ukyndige Personer befatte sig hermed. De i Lovforslaget angivne Kontrolforanstaltninger kunne ikke berolige Udvalget. Thi for det Første ere de, selv om de kunde virke efter deres Hensigt, ikke istand til at afværge Skaden — hvad der er Hovedsagen —, men de kunne i det Højeste lede til, at begaaede Feil og foraarsaget Skade opdages og paatales bag efter, og naar henset til den Tid, det tager, og den Vanskelighed, det foraarsager, at skaffe fuldgyldige Beviser og hænde Dom, efter Omstændighederne i Højesteret, kan man rolig sige, at en samvittighedsløs og skadelig Praktiserende efter § 3 vil kunne ødelægge mange Menneskers Helbred, inden hans Virkfomhed paa Lovlig Maade kan bringes til at høre op efter § 9, især da han først i Gjentagelsestilfælde forbyrder sin Ret til at praktisere. Men Udvalget tror dernæst ikke, at de i Loven optagne Kontrolforanstaltninger ville kunne opfylde deres Diemed, nemlig at skabe et virksomt efterfølgende Tilsyn og Ansvar, thi de uautoriserede Praktikanter efter § 3 ville ikke være i Stand til at føre Bøger efter § 7 paa en saadan Maade, at herigjennem kan faas et virkeligt Indblik i deres Virkfomhed og dens Følger. Selv om de, som drive uautoriseret Lægevirkfomhed, efter bedste Gode bevare de i § 7 opstillede Spørgsmaal og føre Bøgerne saa godt og ordentlig, de som Lægfolk formaar, maa Udvalget med Sundhedskollegiet være enig i, at Distriktslagen ikke selv ved et nok saa omhyggeligt Eftersyn af Protokollen vil kunne komme til et paalideligt Skjøn om, hvorvidt den ikke autoriserede Læge har behandlet andre Sygdomme end dem, han lovlig kan behandle, eller hvorvidt hans Behandling er Skyld i et Sygdomstilfælde uheldige Udgang. At Følgen heraf vil blive Slaphed i Overholdelsen af Lovens heromhandlede Forskrifter, kan Udvalget ikke betvivle; det er ikke vanskeligt for Mennesker at vedligeholde Sver i Pligtens Opfyldelse, saalange Bevidstheden om, at Noget udrettes til Diemedets Opnaaelse, er tilstede, men naar først den modsatte Anskuelse faar Overhaand, nemlig at man gjør sig Umage til ingen Nytte, er ingen Lovgiver og ingen Regjering stærk nok til med